



Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 195. An & qualiter procedendum contra Hæreticum defunctum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

Placha in epitome delictor. L. 1. c. 32. n. 12. Carret. l. c. §. circa tertium. n. 37. Farin. q. 185. n. 125. Castrop. n. 14. De cætero in impuberibus usu observatur, ut non torqueantur, sed solum ferula terreatur & feriantur, qui terror & castro tortura non reputatur. Mulieres etiam prægnantes propter partus periculum, non solum à tortura, sed & à terrore illius excusantur, cum ex terrore non secus, quam ex ipsa tortura abortus sequi possit; unde prohibita tortura, & hic terror prohibetur, ut cum Gomez. Pegna. Farin. Castrop. l. c.

8. Octavo: Ex confessione facta in tormentis reus condemnari nequit, nisi prius eam ratificaverit, ut ex communi, Eymers. p. 3. direct. rub. de tertio mod. torminand. process. n. 157. Farin. de Hæres. q. 186. n. 150. Ad ratificationem autem ut inducatur, cautè procedere debet Inquisitor, interrogando primò in genere, num eam approbet, dein in particulari proponendo, & per extensum legendo, perquirendoque, an, quæ lecta sunt, sint, quæ confessus sit, Castrop. n. 15. Post ratificationem suo tempore, nimirum post 24. horas à tortura, reus penitens, absolutionemque petens, abjurare debet errores suos, & penitentiam inunctam ab excommunicatione incurra publicè absolvendus, nisi fuerit relapsus, tunc enim curia seculari tradendus. Si verò ratificans confessionem suam in errore suo perstiterit, varii adhibendi sunt modi eum convincendi, adducendo Doctores, qui cum eo disputent, ejusque rationes dissolvant, & si pertinax se victum non protestetur, curia seculari puniendus tradi debet. Si verò accedente tempore ratificationis confessionem à se factam revocaverit, reus iterum torturæ subjiciendus, non tantùm, quia revocavit, sed quia confessione facta, novum indicium commissi criminis dedit; nunquam tamen ultra tertiam vicem torquendus, præsertim si prima vice tormenta sustinuit, in quantum indicia postulabant, ut Farin. cit. q. 39. n. 67. At si reus in tortura negavit, torturæ denuo subjici nequit, nisi indicia nova urgentia, à primis diversa fuerint adducta, juxta L. unius. §. 1. ff. de quest. quia tunc non tam prior tortura repetitur, quam nova suscipitur, cum quolibet ex his indicis seu causis existente torqueri possit; nullis autem aliis indicis adductis à tortura nova abstinendum, ut cum Menoch. de arbit. L. 2. cas. 272. à n. 5. & Farin. de indicis. q. 38. à num. 71. Castrop. n. 17. De cætero, si reus insufficienter tortus ob debilitatem, vel aliam causam, & indicia sint urgentia, reus negans Hæresim abjurare debet, quia aliquà vià indicia illa purgari debent, & cum torturâ purgata non sint, justum est, ut abjuracione purgentur. At quando tortura indicis correspondet, plenè purgati, purgatis autem indicis, reus remanet absolvendus, Simanc. Cathol. Inst. tit. 56. rub. de can. purgat. n. 17. Pegna. l. c. comment. 39. num. 156. circa fin. Farin. de Hæres. q. 185. n. 128. Castrop. n. 18. quietiam n. 20. pro complemento hujus materiae de tortura, ex repertor. inquisit. v. advocatus. §. sed an advocatus. & Pegna. l. c. comment. 110. adjicit, quòd quoties disputatur, num reus sit torquendus, reo assistere debeat ejus Advocatus, & cum defendere, si videat, indicia insufficientia esse, eò, quòd cum tortura præjudicium grave inferat, sic contra rationem & æquitatem, si cogatur, eam indefensus subire.

Quest. 193. An & qualiter Inquisitores, alique Judices ecclesiastici tradentes Hæreticum Judici seculari incurrant irregularitatem.

Resp. Tametsi traditus morte afficiatur, nullam incurrunt irregularitatem, Simanc. l. c. c. 34. num. 38. Felician. de censur. tit. de irregular. c. de secund. spec. irregul. qua contrah. extra bell. vers. Inquisit. tradens. Maiol. de irregular. L. 5. c. 48. §. 2. n. 9. Covar. in Clem. si furiosus. p. 2. §. 5. n. 6. Penia l. c. p. 2. comment. 20. Avila de censur. p. 7. d. 5. f. 2. du. 2. Zerol. in pr. Episcop. p. 1. v. Hæretici. §. 12. Sanctarel. de Hæres. c. 26. n. 7. & alii, quos citat & sequitur Barbs. in c. 13. b. t. num. 5. Idque, etiam si Judices non præmittant protestationem, & insistent pro sententiæ executione, si Judex eam differat, Penia. Avil. Barb. l. cit.

Quest. 194. Qualiter ab Hæretico fieri debeat abjuratio Hæresis.

Resp. Ab Hæretico manifesto fieri ea debet publice, & in loco publico, Butr. in c. 9. b. t. n. 11. Socin. n. 8. direct. inquisit. p. 2. n. 126. §. 127. Penia l. c. comment. 42. Menoch. de arb. cas. 372. n. 1. Barb. in c. 9. b. t. n. 1. Is tamen, qui antequam accusatus, vel inquisitus, sponte adiens Inquisitorem, confitetur errores suos, paratus sentire cum Ecclesia, non tenetur eam abjurare in loco publico, ut Locatus in Jud. Inquis. v. Ordinarios. n. 2. Roias. tr. de Hæres. p. 2. n. 272. uti nec leviter suspectus de Hæresi, Director. Inquisit. p. 3. num. 161. Penia l. c. comment. 40. Genuens. in pr. Archiepisc. c. 84. n. 9. Barb. l. c. n. 12. Quamvis leviter suspectus abjurare eam debeat secretè coram paucis, ut Scacc. de jud. c. 59. n. 10. Sanctarel. l. c. n. 41. Simanc. & alii apud Barbof.

Quest. 195. An & qualiter procedendum contra Hæreticum defunctum.

1. Resp. Primò: Tametsi crimina omnia morte committentis extinguantur, juxta L. defuncto. ff. de publ. jud. L. pupillum. §. in Hæredem. ff. de reg. juris. L. ex judiciorum. ff. de accusat. crimen tamen Hæresis, uti & crimen læsæ Majestatis humanæ morte non extinguitur, L. ut. c. ad Leg. Jul. Majest. L. Manichæos. §. 2. c. b. t. Ut autem Hæreticus defunctus damnetur Hæresis, requiruntur claræ ac dilucidæ probationes, illum in Hæresi decessisse; si enim vivens damnari nequit, nisi confessus vel convictus legitime à fortiore damnari nequit, qui jure & potestate se defendendi caret. E contra, qui decessit suspectus, & infamatus tantùm de Hæresi damnari nequit; quia suspensiones de Hæresi morte suspecti extinguuntur, juxta c. accusatus. §. si verò. b. t. in 6. ita Simanc. l. c. tit. 18. de defunctis. n. 13. Farin. q. 197. n. 103. Castrop. tr. 4. d. 8 p. 16. §. 4. n. 2. & alii apud illum. Sufficienter autem Hæresis defuncti probatur, si vivens illum confessus, non penituisse, probatur. Ad quam probationem reducitur, si ob Hæresim existens, in carcere seipsum interemit, cum hæc interemptio, quia præsumitur, processisse ex conscientia criminis, sic quædam illius confessio, Farin. q. 190. n. 90. Simanc. l. c. num. 31. Penia l. c. comment. 42. vers. quod ipsum. Castrop. l. c. n. 3. Probatur quoque testibus, si sint omni exceptione majores: unde, si pendente processu mortuus fuerit inquisitus, damnari non poterit, nisi jam ejus Hæresis aliunde plenè & concludenter probata fuerit. Ex eo quoque, quòd quis probetur, existisse per annum in excommunicatione ob causam fidei, & sic decessisse, probari sufficienter, probabilius cenlet Castrop. n. 5. citatis Farin. l. c. num. 93. Claro præll. §. Hæresis. vers. item de crimine. Decian. tr. crim. L. 5. c. 57. num. 6. eò quòd, si talis probatio facta delinquente vivente

vivente sufficiat ad declarandum & condemnandum tanquam hæreticum, non sit ratio, cur eo mortuo facta non sufficiat; cum jam à jure illa contumacia admitta sit tanquam legitima probatio non solum suspicionis, sed & ipsius hæresis. Sed neque defunctus condemnari potest, nisi prius citentur ejus filii & hæredes, ut concessa eis copia indiciorum & accusationum contra defunctum, dum viveret factarum, ut, si velint, possint defendere, idque ob gravissimum damnum iis ex tali condemnatione imminens, tum in bonis, quæ ab iis afferuntur; tum in fama, quia redduntur infames. Farin. n. 106. Decian. l. c. n. 8. Castrop. n. 7. Audiendi autem sunt hi filii & hæredes etiam comparando per procuratorem, Simanc. in *enchirid.*, tit. 43. rub. de *procurat.*, n. 3. Farin. n. 3. Castrop. n. 8. solum excluduntur filii & domestici à defensione defuncti hæretici, qui consolationem ab hæreticis in extremis expetiit, nisi probare velint, id eum non sanæ mentis fecisse, juxta c. *filii*, h. t. in 6. Farin. cit. q. 197. n. 111. deficientibus autem filiis hæredibus, consanguineis, posse quemlibet de populo hæreticum defunctum defendere, cum hac ratione utiliter agat negotium Ecclesiæ & Religionis, exercèatque officium magnæ caritatis, subveniendo hac in parte filiis & hæredibus versantibus in periculo gravissimi damni, & quidem absque eo, quod propterea cessantur fautores hæreticorum, cum usque dum defunctus condemnatus est, non constet esse hæreticum, tradunt, Farin. n. 108. Gondisal. de *heret.* q. 22. n. 9. Decian. n. 31. Castrop. n. 9.

2. Resp. Secundò: formato processu contra defunctum ea, quæ fieri potest, brevitate, reus vel absolvendus vel condemnandus est, cum in suspenso hære non possit ob gravissimum præjudicium filiorum & hæredum, quorum matrimonia aliique contractus per hoc impedirentur. Interim tamen, quod hic processus formatur, & sententia profertur, non sunt bona illius à possessoribus sequestranda, ut potè qui, cum non deliquerint & rite processerint, non sunt in casu dubio illorum usu privandi, Farin. l. c. n. 102. Castrop. n. 12. Ejus hæresi plenè probata condemnandus est, bona illius, etiamsi ad tertium possessorem devenierint, sisco applicanda, ossa illius, si à Catholicis distingui possint, exhumanda, & effigies seu statua comburenda, sic Farin. q. 167. n. 92. relatis pluribus. Castrop. n. 13. qui etiam ait, formam sententiæ ferendæ contra tales defunctos optimam deduci ex ea, quæ lata est in Concilio Constantiensi. *Sess.* 8. contra Wiclef. quam refert Penia cit. *comment.* 92. *circa finem.*

3. Resp. Tertio: si defuncti hæresis plenè probata non est, nec brevissimo tempore probata speretur, absolvendus est, ne ejus fama patiat, neve ejus filii & hæredes graventur, quia neque Ecclesiæ, neque fidei exinde patiuntur detrimentum; cum supervenientibus novis probationibus junctis prioribus possit talis absolutus condemnari. Castrop. n. 14. cum Penia cit. *comment.* 92. *circa medium.* multoqne magis absolvendus, si hæreticus in extremis signa contritionis dedit, & ob angustias temporis absolvi non potuit, Farin. q. 193. n. 20. Castrop. n. 35. juxta c. *à nobis*, il. 2. de *sent. excomm.* & Arg. ducto à contrario ex c. *filii*, h. t. in 6.

4. Resp. Quarto: inter varias sententias de tempore præscribendi processum contra hæreticum defunctum, quarum aliquæ volunt præscribi quinque, aliæ decennio, aliæ tricennio, aliæ nullo unquam tempore, illa videtur probabilior, quæ Roias. *ir. de heret.* p. 2. n. 193. Masc. de *probat.* l. 1.

concl. n. 112. n. 29. Castrop. n. 16. & alii volunt, præscribi solo quadriennio, quod elapso processus contra hæreticum amplius institui nequit, eò quod jus confiscandi bona hæreticorum, quod est accessorium damnationi illorum, præscribatur solo quadriennio.

Quæst. 196. Qualiter sententia ferenda in crimine hæresis?

1. Resp. Primò: sententia tam absolutoria quam condemnatoria hæresis pronuncianda ex consilio peritorum, juxta c. *ut commissi*, h. t. in 6. Penia. p. 3. *direct.* *comm.* 126. *circa finem.* Castrop. *tr.* 4. d. 8. p. 11. n. 2. ita ut, sine requisito illo consilio procedatur ad sententiam, ea sic nulla, cum cit. c. videatur præscribi forma. Castrop. n. 4. quidquid sit de eo, num Inquisitores teneantur sequi datum Consilium, quod affirmant Decian. l. 4. c. 24. n. 16. Farin. q. 185. n. 192. Arg. c. *statuta*, h. t. in 6. dum ibi dicitur: *Et ex eorum consilio ad sententiam procedi volumus.* Contrarium, seu necessarium non esse sequi eorum consilium, sed posse pronunciare contra illud, si visum fuerit æquius, tradunt apud Castrop. n. 5. Simanc. Roias, Penia, Zech, Burlat, Locat, &c. Si tamen Inquisitori & Ordinario non occurreret ratio urgentior, tutius ac verius acquiescendum consilio peritorum, præsertim si hi concordet, ait Castrop. Hi periti esse possunt tam Theologi quam Canonistæ & Legistæ, qui Consilium præstare tenentur Inquisitoris mandato, etiam sine ullo assignato illis salario aut data pecuniâ, Arg. c. *commissi*. & quia omnes fidei negotium adjuvare & defendere tenentur; quamvis, si sponte offeratur salarium vel pecunia, id pro Labore acceptate possint. Zachin. *ir. de heret.* c. 15. n. 3. Decian. l. c. c. 24. n. 10. Farin. q. 185. n. 190. Castrop. l. c. Debet autem illis manifestari totus processus; quia sine hac manifestatione consilium præstare non possunt juxta merita causæ, ut dicitur c. *fin.* §. *jubemus*, h. t. in 6. potestque ac debet hæc manifestatio fieri absque eo, quod manifestentur nomina testium & declaratorum; non tamen absque eo, quod manifestari debeant qualitates testium, nimirum, an sint graves, docti, probatæ vitæ; vel è contra, num sint plebei, infames, socii criminis, quin & intercedere potest causa legitima, cur Inquisitor teneatur viris illis peritis ac probis manifestare nomina reorum, testium, nimirum dum dubium est de inimicitia inter eos, imposito tamen illis sub juramento, vel etiam excommunicatione, si opus sit, secreto, juxta c. *statuta*, h. t. in 6.

2. Resp. Secundò: sententia tam absolutoria quam condemnatoria proferenda est in scriptis, aliis nullius est momenti, juxta *Clem. saepe*, de *V. S.* & ibi *Gl. v. in scriptis*. Farin. q. 185. n. 166. Decian. l. c. l. 5. c. 38. n. 20. Pegna. l. c. *comment.* 40. n. 165. Castrop. n. 6. &c. Item ex convenientia, & non ex necessitate ferenda potius de die, quam de nocte, Abb. & Felin. in c. *consultis*, de *off. deleg.* Pegna. Castrop. *ll. cit.* Farin. n. 165. Publicatio hujus sententiæ fieri potest ac solet per alios, quam ipsum Inquisitorem, & ordinariè per Notarium. Farin. l. c. n. 171. Roias. *sing.* 94. à n. 1. juxta quod decisum ab Urban. IV. in *Const.* incipiente: *licet ex omnibus*. quam refert Penia in *fin. director*, inter *lit. Apostol.*

3. Resp. Tertio: & quidem, quod attinet sententiæ absolutoriam, eò quod nihil adversus delatum probatum fuerit, errores, de quibus accusatus fuit, exprimendi non sunt in specie seu particulati; quia ista